

Hänvisning
OM 21/41/2016

Kontaktperson
Sophie Mecklin

Ärende
**BEGÄRAN OM UTLÅTANDE GÄLLANDE
ARBETSGRUPPENS FÖRSLAG TILL LAG OM
BEHANDLING AV PERSONUPPGIFTER I
BROTTMÅL OCH VID UPPRÄTTHÅLLET AV
DEN NATIONELLA SÄKERHETEN**

Begäran om utlåtande

Justitieministeriet ber om ett utlåtande gällande arbetsgruppens förslag till lag om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten.

Europaparlamentet och rådet antog i april 2016 ett direktiv (EU) 2016/680 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rambeslut 2008/977/RIF. Direktivet ska genomföras nationellt innan den 6 maj 2018.

För genomförandet av direktivet föreslås att det stiftas en ny lag om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten. Lagen ska vara en allmän lag och i speciallagstiftningen kan föreskrivas om avvikelser från den.

Lagen ska tillämpas på behandlingen av personuppgifter hos polisen, åklagarna, domstolarna, Tullen, gränsbevakningsmyndigheterna och andra behöriga myndigheter när det är fråga om att förebygga, förhindra, avslöja och utreda brott och föra brott till åtalsprövning, lagföra brott, behandla brottmål i domstol, verkställa straffrättsliga påföljder eller skydda mot samt förebygga och förhindra hot mot den allmänna säkerheten. Enligt förslaget ska lagen tillämpas också när Försvarmakten, Gränsbevakningsväsendet och polisen behandlar personuppgifter i samband med upprätthållande av den nationella

säkerheten. Till denna del är det fråga om en nationell lösning, eftersom direktivet och den allmänna dataskyddsförordningen inte blir tillämpliga i dessa fall.

Vissa ändringar föreslås också i lagstiftningen om justitieministeriets förvaltningsområde som har att göra med det nationella genomförandet av direktivet.

Landskapsregeringen konstaterar att propositionsutkastet uppgår till drygt 200 sidor och att landskapsregeringen enbart erhållit presentationsbladet, lagtexten men inte motiveringen och parallelltexterna på svenska. Landskapsregeringens utlåtande baserar sig enbart på det svenskspråkiga materialet.

Landskapsregeringen konstaterar att landskapsregeringen har fått förlängd tid att inlämna utlåtandet till den 22 december 2017.

Behörighet och lagstiftning gällande skyddet för personuppgifter i landskapet

Lagstiftningsbehörigheten i fråga om behandling av personuppgifter prövades i samband med att landskapet fick sin första lagstiftning om personregister för landskaps- och kommunalförvaltningen i början av 1990-talet. Varken personregister eller dataskydd fanns angivet som ett särskilt lagstiftningsområde i den då gällande självstyrelselagen, vilket även är fallet i den gällande självstyrelselagen. Högsta domstolens prövning vid lagstiftningskontrollen gjordes i förhållande till ett landstingsbeslut enligt vilket i riket gällande personregisterlag och personregisterförordning skulle gälla i landskapet, dock enbart inom rättsområden inom den privata sektorn där landskapet hade lagstiftningsbehörighet. Högsta domstolen konstaterade i sitt beslut från den 27 juni 1991 att då personregisterlagen innehåller allmänna stadganden om personregister kommer den att beröra ett stort antal rättsområden. Högsta domstolen nämnde arbetsavtal, arbets- och bostadsförmedling samt, med vissa begränsningar, näringsrätten som exempel på områden inom landstingets behörighet som skulle komma att beröras av dessa allmänna stadganden om personregister. Högsta domstolens utlåtande bör förstås så att landskapet har behörighet gällande skyddet av personuppgifter och dataskydd inom materiella områden som landskapet annars också har behörighet inom.

Enligt 27 § 22 och 23 punkterna i självstyrelselagen har riket lagstiftningsbehörighet gällande bland annat straffrätt, rättsskipning och förundersökning. Lagen ska tillämpas på behandling av personuppgifter när det är fråga om att förebygga, förhindra, avslöja och utreda brott och föra brott till åtalsprövning, lagföra brott, behandla brottmål i domstol, verkställa straffrättsliga påföljder eller skydda mot samt förebygga och förhindra hot mot den allmänna säkerheten samt upprätthållande av den nationella säkerheten. Enligt 18 § 6 punkten i självstyrelselagen har landskapet lagstiftningsbehörighet gällande allmän ordning och säkerhet, med vissa undantag.

Landskapsregeringens utlåtande

Landskapsregeringen konstaterar att den rikslagstiftning som föreslås berör rättsområden inom rikets och eventuellt även landskapets behörighet. Landskapsregeringen konstaterar vidare i det lagförslag om dataskydd som nyligen har varit på remiss att skyddet av personuppgifter utanför landskaps- och kommunalförvaltningen samt inom polismyndigheten fortsättningsvis bör vara enhetligt och att rikslagstiftning också bör tillämpas inom landskapets behörighet med stöd av blankettlagstiftning. Landskapsregeringen har ingenting ytterligare att kommentera gällande arbetsgruppens förslag.

Minister

Nina Fellman

Jurist

Sophie Mecklin

